

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

1/2

2020/2021

Вероника Крсћић, IV/2, ОШ „Нашилија Нана Недељковић”

Спразиња Радојковић, IV/2, ОШ „Нашилија Нана Недељковић”

Не предајемо се

Пандемија вируса корона која је захва-тила читав свет, пореметила је уби-чајену рутину живота свих људи. Не иде се на посао нормално ни у продавницу се не креће без маске, у школу се час иде час не иде. Није лако привићи се на то, али живот је непредвидив и на нама је да му се прилагодимо.

Свесни смо свих проблема које је у школама унео нови начин организације наставе, нове обавезе у погледу одржавања хигијене и одстојања, обавезу ношења маски, нове распореде рада. То, наравно, изискује и веће обавезе. Дакле, поремећена је вишегодишња, дугорочна рутина рада и понашања.

Међутим, излазак из рутине може бити и инспиративан. Нуди изазов у трагању за новим идејама, за новим решењима, за новом животном праксом. А то значи да тражи и ново промишљање у свему што чини нашу свакодневицу и наш живот.

У покушају да се прилагоде новим околностима и Дечје искре су посегнуле за оним што је супротност њихове мисије. Припремили смо пролетос, у време највеће збуњености новим околностима, један број нашег и вашег часописа у електронском издању. Али, то није оно што чини суштину Искри, да их имате у рукама, да их опипате и физички доживите, да их листате, ређате у полици, и враћате им се кад год вам се прохте.

Зато ево нас у нашем изворном облику. Овај број не покрива читав ваш простор интересовања, не извире из свих школа и сарадника, али подсећа на себе и позива вас да нам се вратите. Нама и себи. Јер ви шаљете радове, а ми вам враћамо часопис.

Значи, не предајемо се! Ни ми ни ви!

До следећег броја!

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

Година LIII • Нова серија

Број 1/2 • Септембар/октобар 2020. Крагујевац

Сећања

Од насљанка „Дечјих искри“ прошло је више од пола века. У знак пијетета према онима који су оставили траг на њиховим страницама, а било их је много и било их је са простора читаве некадашње Југославије, у овом броју подсећамо на једно писмо које пре више од четвртог века „Дечјим искрама“ послао песник из Сарајева Ивица Вања Рорић и једну његову песму.

Отворених очију кроз живот

Драги другари,
Ја сам Ивица Вања Рачић из Сарајева, уредник „Веселе свеске“ и по мало пјесник, а познат сам по томе што сам једном био и уредник „Дечјих искри“....

Ја сам, иначе, одувјек желио да постанем писац. Зато сам немилице преписивао све што ми се свиђало. Али, нажалост, уредници нису имали разумјевања за тај мој умјетнички рад и морао сам одустати. Куд ћу, шта ћу, почнем сам којешта измишљати. И богами испаде добро: већ сам досад успио смислити пет-шест књига. Могло је и више, али писање је прилично досадан посао и ја се њиме бавим само кад морам: кад је киша, кад ми је досадно, кад сам лоше воље... Зато не схватам неке писце који сваке године по нешто издају. Па они само пишу, као да је то најважније у животу! Ја то нећу. Хвала лијепо.

А шта онда хоћу? Свега по мало: мало писања, мало читања, мало путовања, мало лудовања. Широм отворених очију кроз живот – ето то...

Вама на поклон једна песмица!

Ивица Вања Рорић
(октобар 1984)

Биће меда

Кад му дође пчела
цвијет ухо напне,
јер зна – она има
нешто да му шапне.

А шта му је рекла
кажите ми, молим?
Ах, па рекла му је:
Ја те, овај... волим!

Кад му она шапне,
он јој меда капне,
поправи јој локне
и у нос је цмокне.

Види што га сада
заљубљено гледа.
Ма све ми се чини
да ће бити меда!

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

Госи Дечјих искри

Наши грађи и активни сарадници, наставници разредне наставе, јасније речено – учитељи, уче малишане првим словима и речима и подстићу их да читају, јер у књигама могу наћи лепоту и просторност којих нема нигде другде. Истовремено их подстићу да научено, прочитано и промишљено користе у лепим, паметним и поучним целинама говора и писања. У том настојању да у деци пробуде жељу за лепотом, доброћом, вредноћом, солидарношћу, друтарством, учитељи и сами се лапше пера и стихом упућују педагошке поруке. И често ће стихове поделе са нама. Тако нам је Ивана Милошевић, учитељица у Основној школи „Милутићин и Драгиња Тодоровић”, послала неколико песама, од којих објављујемо у овом броју ону о друтарству, која има поучни педагошки карактер.

Маша Станковић, IV/1
ОШ „Свети Сава”

О друтарству

Када ти неко улепша дан,
украси га светлошћу ведрине...

Реци му:

„Хвала, велико ти хвала,
јер знам нешто,
што нисам знала”

Када ти неко покаже
да на свету постоји доброта,
реци му, нека зна
да постоји између јаве и сна
неко поље,
где може бити боље,
када постоји подршка.

Хвала ти.

Када ти неко,
без разлога јасног,

постане део сваког,
баш сваког дана,
кажи му то, врло јасно.

Никада није касно
да постанеш срећан.

Када ти неко подршку пружи,
с тобом се смеје, с тобом се дружи,
реци му да схвати,
како желиш
поново да се врати...
И да љубав у теби гради.

Реци му:

„Хвала што постојиш!”

Учитељица Ивана Милошевић
ОШ „Милутићин и Драгиња
Тодоровић”

понедељак	уторак	среда	четвртак	петак	субота	недеља
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Јесењи дан

Кроз прозор се пробијају зраци златом окупани, свежим јутарњим сунцем. Тиха ноћ се буди уз благи шум ветра, пуцкетање лишћа, крцкање гранчица... Милион боја преливених златним сунцем најављују рану јесен.

Свеже јутро наговештава леп дан, па се може затећи по која птичица како краде зраке сунца и спрема се за далеки пут. Кроз баште и ливаде шушкетају ужурбане веверице, а под лишћем се крију лешници, жирићи, ораси... Пролети тек неки фазан и направи чистац за час...

Вече је скоро нестварно, залазак сунца је бајковит, црвено сунце прави на небу спектакл. Рано пада мрак, па свеже вече мами у топлу кујну из које се шири мирис печене паприке, џема од шљива, крушака и зрелог грождја.

Јесењи дан пролети брзо али величанствено. Чак и кише које се пробијају кроз густе облаке уносе неку лепу мелодију која успављује.

Јесен није само дует, јесен је читав симфонијски оркестар чудесних чари, боја, мириса и звукова.

*Дарија Пејковић, IV/3
ОШ „Свети Сава”, Крајужевац*

**ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД КАЛЕНДАРА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ЗА ШКОЛСКУ 2020/2021. ГОДИНУ**

Прво полугодиште

М	РН	П	У	С	Ч	П	С	Н
Септембар	1.		1	2	3	4	5	6
	2.	7	8	9	10	11	12	13
	3.	14	15	16	17	18	19	20
	4.	21	22	23	24	25	26	27
	5.	28*	29	30				
Октобар					1	2	3	4
	6.	5	6	7	8	9	10	11
	7.	12	13	14	15	16	17	18
	8.	19	20	21	22	23	24	25
	9.	26	27	28	29	30	31	
Новембар								1
	10.	2	3	4	5	6	7	8
	11.	9	10	11	12	13	14	15
	12.	16	17	18	19	20	21	22
	13.	23	24	25	26	27	28	29
14.	30							
Децембар			1	2	3	4	5	6
	15.	7	8	9	10	11	12	13
	16.	14	15	16	17	18	19	20
	17.	21	22	23	24	25*	26	27
	18.	28	29	30	31			
Јануар					1	2	3	
		4	5	6	7*	8	9	10
	19.	11	12	13	14	15	16	17
	20.	18	19	20	21	22	23	24
	21.	25	26	27	28	29	30	31

Укупно наставних дана: 98

Друго полугодиште

М	РН	П	У	С	Ч	П	С	Н
Фебруар		1	2	3	4	5	6	7
		8	9	10	11	12	13	14
	22.	15	16	17	18	19	20	21
	23.	22	23	24	25	26	27	28
	24.	1	2	3	4	5	6	7
Март	25.	8	9	10	11	12	13	14
	26.	15	16	17	18	19	20	21
	27.	22	23	24	25	26	27	28*
	28.	29	30	31				
	29.	5*	6	7	8	9	10	11
Април	30.	12	13	14	15	16	17	18
	31.	19	20	21	22	23	24	25
	32.	26	27	28	29	30*		
							1*	2*
		3*	4	5	6	7	8	9
Мај	33.	10	11	12	13*	14	15	16
	34.	17	18	19	20	21	22	23
	35.	24*	25	26	27	28	29	30
	36.	31						
			1	2	3	4	5	6
Јун	37.	7	8	9	10	11	12	13
	38.	14	15	16	17	18	19	20
		21	22	23	24	25	26	27
		28	29	30				

Укупно наставних дана: 82

Легенда:

- – Државни празници
- – Наставни дани
- – Број наставних дана у месецу
- – Школски распуст, ненаставни или нерадни дани
- * – Верски празници
- – Празници који се обележавају радно (наставни дани)

- – Радни дани (Свети Сава и Видовдан)
- – Завршетак наставе на крају првог и другог полугодишта
- – Дани резервисани за полагање пробног и завршног испита
- – Дани предвиђени за републичка такмичења у Тршићу и Виминацијуму

Сећање на Октобар

Антиратни симбол за сва времена

Стигао је још један октобар који за Крагујевац и Крагујевчане има посебно значење. Пре седамдесет и девет година немачки нацистички окупатори су у Крагујевцу, у знак одмазде за војнике које су изгубили у борбама са борцима покрета отпора, стрељали више хиљада невиних цивила. Међу њима су били и ђаци крагујевачке гимназије са својим професорима. У знак сећања на овај злочин у крагујевачким Шумарицама, на месту страдања ђака и професора, одржава се сваке године антиратна манифестација Велики школски час, са које се свету и онима који и данас користе оружје за остваривање својих циљева, од кога страдају и деца и млади, упућује порука мира и позив да оружје утихне.

Као прилог обележавању овог тужног сећања објављујемо одломак из драме Туговање Миодрага Стојиловића, која је изведена на Великом школском часу 2001. године, а који сликовито описује

атмосферу дан уочи стрељања, у време велике рације када је на крагујевачким улицама и по кућама и радњама ухапшен највећи део мушког становништва. Као и дугорочне последице свих наших страдања у прошлом веку.

Овај датум је повод да се у многим школама исписују литерарни састави на тему Крагујевачког октобра. Ми објављујемо неке од прилога наших младих сарадника на ту тему.

Оно што остаје као велико охрабрење је баш то чување сећања, преношење са колена на колена, са генерације на генерацију. На једној страни као живи споменик страдалима у шумаричком масакру, на другој као опомена и мировни поклич у данашњем времену, на жалост и даље испуњеном ратовима и страдањима невиних људи, међу којима је и велики број деце.

Тако Крагујевачки октобар остаје за трајно снажни антиратни симбол за сва времена и читав свет.

Сара Ђокић V2 ОШ „Свети Сава”

Туговање (одломци)

ПРОФЕСОР

Изашао сам на Улицу војводе Путника. Тамо су под стражом чували велику групу пред кафаном „Палигорић”. Ухватили су ме и прикључили њој. Војници су нас чували, међусобно разговарали, смејали се, шалили се, а у суседној радњи куповали себи ситније ствари које су могли у џепове да ставе. Други су улазили и излазили из појединих кућа доводећи нове људе, чији је број непрекидно растао. Кад смо хтели да пођемо, позвали су своје другове који су још увек куповали. Пошто је и газда узведен и затворио радњу, повели су и њега са нама. То им је било пријатно и смејали су се што су трговца изненадили после добре куповине...

ПЕКАР

Тих се дана до брашна и хлеба тешко долазило. Ми, пекари, практично смо остали без посла, па смо са нашим корпама разносили по граду воће које смо набављали у околним селима. Са полу-празном корпом затекли су ме на улици и утерали у колону која се код Нове цркве претворила у реку...

Крај мене је стално ишао један шегрт, ваљда није имао ни пуних четрнаест. Измучен од тешког посла, смеђ, и бледог лица по природи, више је некако личио на авет, него на момка. Стално је запиткивао, дрхтавим гласом говорио: - Све ће да нас стрељају! И није се вратио, стрељан је у Шумарицама.

ПРОФЕСОР

Извели су из суседне радње обућара са свим радницима. И он је исто тако затворио радњу, као и раније трговац. Обућар и његови радници више се нико неће вратити...

Успут смо чешће застајали, јер су

при поновном претресу кућа увек некога налазили. Пред једном обућарском радњом у центру извели су мајстора и његовог калфу. Калфа је био у прслуку, није имао капута. На то му је сусед, који је имао кожарску радњу, поклонιο нови кожух. Калфа се радовао, не знајући да ће у њему осванути мртав...

Немци су се опет смејали.

ПЕСНИК

21. је октобар, мама. Уторак

У топовским шупама смо

Пишем ти

Сунце изгрева у 6 и 30

Време лепо. Само по неки облак

Налик маслачку над Ердоглијом

И гласови промукли, непознати на пољанама

Спавао нисам

Зору сам стојећи дочекао

Знам и ти, уз прозор згрчена, сама

Звезда Даница је кроз моју главу прошла

Замирисала ми некако ко дуња са ормара

Не плачи

Стварно не плачи, мама

Ја сам добро

Једино не знам шта ћу са рукама

Тебе би да загрле

ТУГОМИР

И тако, они су описивани у књигама, опевани у песмама, приказани у филмовима... Годинама сам пажљиво слушао мање или више успешне одјеке глумачких напрезања, да буду што уверљивији... И не дочеках да спомену и нас! Нас, нерођене због њихових страдања... Нас што никада нисмо добили шансу да будемо ни хероји,..и кукавице. Нас, што не сти-

госмо да заплачемо над њиховом смрћу... Нас, што нисмо љубили, нисмо шетали загрљени овим пропланцима, нас што нисмо дочекали плач сопствене деце... Нас, који нисмо пробали ништа од живота, ни гутљај млека, ни мрву хлеба...

ИСТОК

Шта ја тек треба да кажем: мени ни оцу нису дали да се роди. Мој несуђени деда, Владимир, нека му је лака Гробница плава, остави тек доведену бабу Веселинку и на прво црквено звоно устаде против Шваба. Преживео је победу на Церу, извидео је ране са Колубаре, прегурао албанске гудуре, али га због силног чекања на савезничке бродове сустиже болест, а на Крфу и смрт. Тако мој несуђени отац остаде и без живота и без имена, а ја и без деде и без оца, и без себе...

МЛЕКАЦИЈА

Узмите, пробajte млека... Да није било овог млека ја бих лежао овде, моја деца и деца моје деце била би међу њима, нерођенима...

Ја се нешто питам: може ли се уопште страдање зауставити. Вреде ли уопште ове приче над гробовима?

ИСТОК

...Људи, за мене постоји само једна истина: мене нема! И неће ме бити. И није ме никада било! Ја сам само ехо далеких година и страдања, сенка која гони на преиспитивање свега што сте чинили и свега што нисте чинили! Подсећање и упозорење да је можда могло бити и другачије!

ТУГОМИР

Ми смо овде да посведочимо да жртве нису само они чије кости овде леже, већ и ми којих нема ни на једном списку. Али, то ме и не чуди. Па, ви немате ни спискове некада живих и овде убијених – како би онда знали за нас? И спорите се у пребројавању жртва... као да су оне пресудне! Пресудна су имена, људи, имена, а не бројке!

Овде је побијено много више и од највећих бројки које сте изговорили!...

Лекција о животу и страдању

Октобар је месец боје злата. Златног лишћа, златног сунца, златних жеља. Месец у коме нам јесен доноси прве хладне кише које полако бришу топле и безбрижне сунчане дане. Октобар је месец великих планова и ђачких обавеза које се нижу. То је време када обично размишљам шта је то што управља нашим судбинама и одређује шта ће коме баш тај октобар донети.

Пре готово осамдесет година цео свет је био обавијен сенком рата, који је однео много живота без икаквог разлога. Ипак, јесен те године није била за свакога иста. Негде по свету, нека деца су се безбрижно играла, друга су са поносом посматрала своје очеве војнике, дубоко верујући да су јунаци свога времена. Неки од њих су то и били. Други нису - били су злочинци!

У једној малој земљи, у граду у коме данас живим, октобар није донео ни игру ни осмех. Оно што се тада догодило мом граду постало је симбол зла, нешто што мора остати у свести и сећању свих нас, као опомена да се тако нешто више никада не сме догодити.

Наизглед ведар и сунчан дан, 21. октобар 1941. године, помрачио је тамни облак смрти који се баш тога дана надвио над мојим градом. Хладни оловни кораци окупатора, одзвањали су улицама Крагујевца, остављајући вечни крвави траг на њима. Тога дана уплашени, а храбри, понижени, а достојанствени, у тишини су моји Крагујевчани одлазили на пут без повратка. Раме уз раме, стојећи уздигнуте главе, сви су били једнаки. Професори и њихови ђаци, интелектуалци и просјаци, чистачи ципела, вредни радници. Више од две хиљаде живота угашено је у једном дану, на исти начин. Немилосрдним пуцањем у чисте душе, у недосањане снове и неиспуњене наде.

Златне падине Шумарица остале су прекривене младим пупољцима, посеченим пре него што су уопште процветали. Уместо птичје песме дуго су се проламали само јецаји, крици бола несрећних мајки, супруга сестара. Тло је постало топло од суза, не од сунца. Страшни злочин је збрисао безбрижне сунчане дане и донео најболнији октобар икада. Октобар који је обележио нашу прошлост, садашњост, али и будућност. Две хиљаде душа живи по мало у свакоме од нас, кроз наша сећања. У нашим причама и песмама о њима не дозвољавамо да се заборави њихова храброст, одважност и жртва коју су поднели.

Две хиљаде невиних душа, данас нас уче лекцији о животу, слободи, правди, насиљу и злу, које никада не спава. Уче нас да ценимо живот, привилегију да сањамо, растемо, смејемо се, па чак и тугујемо. Оно што је посебно важно, уче нас да сами креирамо свој живот и оно што желимо да постанемо.

Миа Вујошевић, VII/1

ОШ „Мирко Јовановић”, Крагујевац

Велика цена слободе

У једној котлини окруженој брежуљцима налази се мој град Крагујевац. Познат је по производњи аутомобила и оружја, али и по парку Шумарице посвећеном страдалим ђацима.

Тог 21. октобра 1941. године над Крагујевцем се надвио црни облак. Са околних брежуљака могла се чути рафална паљба, а котлином се ширио плач мајки. Ђаци мушке гимназије побијени заједно са својим професорима. Нема куће са које се не вијори црни барјак. Одмазда! У једном дану покошена тек озеленела трава. Покидан пупољак.

Слобода! Да ли јој је то била цена? Ако јесте – висока је! Чак и зарад наше боље будућности, превише је. И после толико година и даље се говори о слободи. И даље се тамо негде воде ратови. Зар слобода данас није сасвим нормална и природна ствар, зар свако нема право на њу? Није! Тамо негде сада се скупо плаћа.

Мало је рећи: Поштовање за све жртве! Како се одужити? Незаборавом. Једино тако. Причом са оца на сина, са мајке на ћерку.

Не поновило се никада никоме. „Доста су свету једне Шумарице!” Стварно доста!

*Сйрахиња Љубинковић, VI/2
ОШ „Мирко Јовановић”, Крагујевац*

Октобар је...

Датум који је црним словима уписан у књигу историје је 21. октобар. Тога дана су немачки војници стрељали недужне цивиле.

Историја нам проповеда о томе како је један командант наредио да се за сваког убијеног Немца стреља сто људи, а за сваког рањеног 50. Страдали су и стари и млади, образовани и необразовани, наставници, ђаци, сељаци... Неко се усудио да их отме, веже и стави пред стрељачки вод. Свесни шта их чека гледали су смрти у очи, плакали, мислили на своје најмилије и пркосили непријатељу очекујући пуцањ. Иако су међусобно били другачији чекала их је тога дана иста судбина. Платили су највишу цену и дали живот за слободу. Одузето им је оно што се никоме не сме одузети – живот. Оно на шта сваки човек има право: да живи слободно, ради, смеје се, тугује, путује, школује се...

Подсетник на њихово страдање је Спомен-парк у Шумарицама и музеј без прозора који означава њихову безизлазну ситуацију – таму и смрт. Црвен је као боја њихове проливане крви.

На крају признајем да не разумем какав то човек треба да будеш, да би убио другог човека. Нека нам споменици буду подсетник да ценимо слободу коју имамо и живот који нам је подарен.

Октобар је и ми мислимо на њих!

*Кашарина Јанковић, VI/1
ОШ „Мирко Јовановић”, Крагујевац*

Сећање на Октобар – Јевреји

Јевреји и Срби у заједничкој октобарској тробници Братство у смрти

Велике трагедије иза себе остављају пуштош, мук, опомену, али и различита сведочанства која потврђују њихову величину. Она могу бити сећања преживелих, али и оставштине умрлих у виду порука, предмета и фотографија. Тако данас, о једној од највећих која је задесила нашу земљу током Другог светског рата, масовном стрљању цивила у Крагујевцу, 20. и 21. октобра, много говоре поруке заточеника, који су невино ухапшени, мучени и заувек одвајани од својих домова и породица.

Повод за страхан октобарски чин Немци су нашли у једном сукобу са четницима и партизанима, на Думачи, током којег је страдало 10 и рањено 26 њихових војника. Иако, у немачким документима није пронађена наредба за стрљање у Крагујевцу, на основу једне одредбе из наредбе генерала Бемеа може се поуздано закључити да је ту наредбу издао мајор Ото Деш, командант 749. пука, са седиштем у Краљеву.

Тако се почело са масовним хапшењима, највише Срба, а затим и Јевреја, који су планирани за стрљање. Једна група ухапшена је 18. октобра и затворена у шупу Централне радионице, на Становљанском пољу. За већину њих то није било прво хапшење, па су породице по устаљеном принципу почеле да дотурају храну, одећу и друге потрештине примајући преко стражара поруке заточених. Њиховим читањем може се закључити да нису ни помишљали на најгоре и по томе се разликују од оних које су пи-

сали ухапшени 20. октобра, после стрљања српско-јеврејске групе, а у којима се затвореници опраштају са својим најмилијима. Тако Виктор Кризбахер (33) поручује супрузи да пази децу, да му је тешко хладно, да се ударио и

да га то боли, али и да ће доћи, само не зна када. Аврам Медина (28) љуби супругу и тек рођену ћерку, поручује да је добро и да ће их пустити ускоро. Једино порука Јакова Медине (56) можда упућује на знање о смрти, али се може и другачије тумачити. На малом парчету папира написао је: „Лебац сутра немојте послати. Јаков.“ Да ли је у овој поруци сазнање да ће их сутра пустити или је написана у тренутку стрљања затвореничке групе у непосредној близини шупе у којој су били затворени, неколико тренутака пре њиховог стрљања? Са њим је био и његов син Аврам и брат од стрица Самуил. Да ли је само он сачувао довољно присебности после шока стрљања претходне групе и у последњем тренутку, једном реченицом рекао све? Да ли су се иза осталих порука криле утехе породицама, док се страшна истина слутила или се заиста веровало у моћ преживљавања?

Нажалост, одговоре на постављена питања никада нећемо сазнати. Она ће наставити да лебде изнад Крагујевца, изнад хумки, која поред последњих порука чувају сећање на невине жртве опомињући нас да се тако нешто не сме ни заборавити ни поновити.

Сања Живковић

Ђурђевдански песнички сусрети

Литерарна секција Основне школе „Никола Тесла“ из Раковице, насеља Београда, коју води наставница Александра Дракулић, организује традиционално литерарну манифестацију „Ђурђевдански песнички сусрети“. На овогодишњим Сусретима један од чланова жирија био је и крагујевачки песник Славимир Ј. Зеленкапић, који је као поклон ове манифестације „Дечјим искрама“ принео прегршт одабраних стихова. Тематске одлике приспелих песма су оне опште дечје, које се баве слободом, маштом, љубављу, али је ова несвакидашња година уписала у дечје стихове и nelaгоду изазвану пандемијом короне и немогућношћу дружења и посећивања најмилијих.

Захваљујући на овако дивном поклону ми објављујемо избор из ове прегршти.

Лет

Кад помислим на летеће
И затворим очи,
Милион ствари
Испред мене искочи.

Све оне птице
Што по небу језде,
Што изгледају
Као да додирују звезде.

Уосталом и звезде
Имају способност лета,
Али много даље
Од овог нашег света.

По небеском своду
Леет облаци,
Чак и ова слова
Лете по мојој свесци.

Опало, суво лишће
Лети на ветру
И све наше сенке
Полете на светлу.

Па и деца лете...
Ако нисте знали!
Сви они велики,
Ал' наравно и мали.

На све стране света
Лети дечја машта,
Одлутају до свемира,
Тамо види свашта.

*Лана Павловић, VI/5
ОШ „Никола Тесла“, Београд*

*Александра Посталовић, V/1
ОШ „Свети Сава“*

Снови

Свако своје снове има
Да га носе где пожели,
Снови дају крила свима,
Али треба да их делиш.

Твоја крила увек тражи,
Негде ти у срцу расту,
Осмехом их ти оснажи,
Нека личе ти на ласту.

Па кад једном буду јака
И велика..
Чак до звезда да те носе
Из твог гнезда...

Зато сањај, маштај, жели,
Своје снове осоколи
И поделио их са неким
Ко те сања, ко те воли...

*Николина Ландуј, V/3
ОШ „Никола Тесла”, Београд*

Љубав

Месец сја изнад језера,
а док сја, језеро га посматра.

Колико су се гледали,
толико су се заволели!

... И једно вече
људи зли
језеро су исушили.

Месец стиже у помоћ,
грмљавина је грмела
све до у поноћ!

И тако једно лепо вече...
језеро месечину дотаче!!!

*Маја Илић, V/5
ОШ „Никола Тесла”, Раковица*

Остани код куће

„Један вирус дошао је,
Зове се корона”,
Прича лепа мала Ана
Преко телефона.

У болницу кад оде неко,
Лекар њему каже:
„Ради се о страшној ствари,
Корона ти здравље квари”.

Сви паркићи и кафићи,
Продавнице разне,
Закључане кључем једним
Остале су празне.

„Нема више школе!”,
Каже дечак Ђоле.

„Нема ни другарица!”,
Каже цура Милица.

Јао, јао, свима нам је јако жао!

Родитељи да ће проћи кажу,
А ја мислим да не лажу.

У кућама сами ми,
И никога нема,
А све више проблема.

Лекари све нас бране
Да се не разболимо
У ове тешке дане.

Није битно да ли је корона
Или нешто друго,
Сви се страшно волимо,
А раздвојени смо дуго.

Мислимо на баке,
На тетке и стрине,
Све су оне добре,
Пажљиве и fine.
Корона кад се заврши,
Биће нам баш дивно,
А сад само треба да сањамо
Стрпљиво и мирно!

ОСТАНИ КОД КУЋЕ!

*Анђела Димиријевић, III/5,
III „Никола Тесла”, Београд*

Из едиције Установе културе „Вилин коњиц”

Ода природи, љубави, доброти, стрпљењу и истрајности

Никола Петковић: „Велике приче малих створења”

Илустровала Марија Јовановић

У све богатијој издавачкој продукцији крагујевачке Установе културе „Кораци” велику похвалу њеног издавачког тима заслужује посвећеност литератури за децу. У едицији „Вилин коњиц”, после „Невеште оловке” Радета Кецојевића и „Крадљиваца снега” Селимирке Ковачевић, појавила се овог јуна сјајна књига „Велике приче малих створења” Николе Петковића. И ову књигу као и претходне две оплемењују оригиналне илустрације, које је овога пута урадила Марија Јовановић. Ово двоје аутора спаја као специфична особеност „природњачко порекло”. Наиме, обоје су завршили Природно-математички факултет.

У краткој биографској белешци Никола Петковић бележи „... да је рођен у једном заборављеном селу у равници наткриљеној моћним планинама. Ниже стихове у песме и калемичке речи на изданке маште како би разрастао приче. По занимању је природњак. Био је наставник биологије у неколико основних школа зарадивши за то време прегршт дечјих осмеха и лепих успомена...”

Ова белешка на најбољи начин уводи у разумевање тематског оквира који обручује његове приче. Укоренењен у природно тло, школовани природњак, маштар, љубитељ деце и посвећеник речи није могао да побегне од природе и света који нас окружује, од љубави према људима и животињама, од саосећајности према угроженима и слабима, од вере у људску доброту и од тоглог сновања приче која подучава, храбри и отвара наду.

Своје приче Петковић исписује у кључу езоповских басни, јер и у његовим причама животиње и друга сићушна створења говоре људским језиком а људи који им асистирају у стању су да се са њима споразумевају. А ти људи су у принципу добри људи, који својом љубављу и отвореношћу према природи и окружењу умеју да разумеју њихов језик. Наравно, када говоримо о езоповском кључу ту читаво моралне поруке којима су се одликовале Езопове басне.

Приче у овој књизи често имају у контексту и класичне бајке, али аутор врши њихову деконструкцију, нарушавајући њихов традиционални и данас устале наратив. Тако у његовим причама страшни змај је једно благотворно створење одметнуто од свога рода и спремно да помогне нејаком и угроженом. И класична крвопија оличена у комарцу, код Петковића се одрекла своје братије и радије ће се уместо крвљу напијати воћним соком. Тврдоглави и глупи магарац у причи овог аутора не одриче се своје тврдоглавости ако треба нешто добро да учини, али са глупошћу се не мири, већ ће страшно жудети за учењем и знањем и по цену да буде исмејан и изопштен из свога рода. Чан ни жаба неће пристати на чамотињу мале баре, већ ће уз велике ризике кренути да осмотри велику воду и велики свет. А мали и нејаки маслчак, изложен злехудој судбини и људској грубости наћи ће уточиште у доброту једне девојчице и њене мајке.

У овим причама побеђују љубав, доброта, стрпљивост, истрајност, разуме-

вање. А кроз све то се провлачи једна, рекли бисмо, еколошка посвећеност, једна љубав према природном свету и његовој међузависности. Велики и мали једни другима могу и значе много у опстанку, у очувању природне равнотеже. А човек у тој хијерархији миже бити њен савезник или ће и себе довести у опасност.

Овај свет почива на сунцу као извору топлоте и лепоте, ваздуху који уме да нежно трепери, али и да олујно запрети, земљи која нуди храну свем живом свету и коју треба чувати од претераног расипања асвалта и бетона и отпадака по њој, поручују ове приче. Али, овај свет пре свега почива на љубави, саосећању, солидарности, разумевању...

Аутор нам нуди топле и поучне приче. Да ли ће dospети до наших срца и

душа, до наше свести, зависи пре свега од тога да ли ћемо ову књигу узети у руке и прочитати. Петковић своју скепсу према томе исказује у причи „Књига”, али и у њој налази неког ко ће књигу узети за корисног и верног сапутника.

Књигу је Марија Јовановић, на трагу пищевог рукописа, илустровала топлим цртежима, меканом руком, који симболички прате причу.

Топло препоручујемо ову књигу не само наставницима језика и ликовне културе, већ и природних наука, педагозима...

Ово је књига за редовну лектуру у времену у коме се грубим језиком испишују грубе приче. Потребно нам је мало тоглог језика и вере у бољи свет!

*Миодраг Стојиловић,
новинар и јублициста*

Из Вукова рукава

Објављено је више издања српских народних приповедака које је прикупио Вук Стефановић Караџић. У Новинама српским Вук 1821. објављује своју прву збирку Српске народне приповејетке са дванаест прича. Следећу збирку, практично антологијску, са 50 прича објављује у Бечу 1853. године, у коју је уврстио шест из првог издања. Вук ни у овој није објавио све што је сакупио. Неке приче је објављивао у периодици, а неке су остале у његовој оставштини након смрти. Тако је 1870, шест година након смрти објављена посмртно најобухватнија збирка, у коју су ушле и такозване шаљиве приче. Објављујемо у изворном облику избор управо тих прича, које често имају и поучни карактер.

Кум и његова прасица

Један сељанин замоли некаква другог богатијега од себе у истом селу да му купи једно мало прасе, јер сам није имао од куда да га купи, а он ће га дохранити па кад узрасте да га подијеле; и ови му га купи. Кад дође вријеме да се прасе убије, помисли у себи онај сиромашан сељак да није право да му управ половицу од њега да, па незнајући, како би урадио да му од њега ништа не да а да поштен остане, пође своје куму да се саветује. Кум му рече:

– Ти прасе убиј пред вечер и јави ортаку да сјутрадан дође у јутро, да га стобом подијели, па кад дође јутро, почни кукати и плакати и реци му, да су прошле ноћи украли, а прасе мртво објеси о пенцери да виси.

Сељанин се обрадује, како ће цијело њему остати, и учини онако, како га је кум свјетовао. Кад сељанин прасца закоље и објеси, кум се привуче по ноћи и прасе украде. Кад ујутру сељанин види да збиља прасца нема, он брже боље кукајући ка куму, и каже му:

– Куме ах за Бога! Мени украдоше ноћас прасца.

– Тако, тако, куме, вазда говори – рече му кум, а он му опет рече:

– Ма збиља ти говорим, куме, тако ми светога Јована који је међу нама.

А кум опет:

– Тако, тако, само, куме, вазда говори.

– Али се не шалим, чујеш? Него су ми га украли – рече опет сељак, а кум једнако:

– Тако, тако куме – те ортацима не допадне ниједноме ни дијел.

НЕПОЗНАТЕ РЕЧИ

ДОХРАНИТИ – дочувати; однеговати до краја; сачувати колико треба

ОРТАК – сарадник у заједничком послу

ПЕНЦЕР – прозор

ВАЗДА – стално; читав дан

Како су настала имена насеља

(По Тодору Рагивојевићу у књизи *Насеља у Лејеници из 1911*)

ОПОРНИЦА: Простире се на левој страни речице Угљешнице, југозападно од Београдског Друма, непун час хода од Крагујевца према северозападу. Опорница има три махале. То су кућне групе Вујадиновића, Кандића и Вучковића. Махале се зову по презименима главних родова у њима. Село је засновано у доба Кочине крајине, пре око 225 година. Основала су га два рода, Вујадиновићи и Кандићи. Село је нарасло скоро у подједнакој мери разграњавањем родова и новим досељавањем. За време Првог устанка добило је само један род, а после 1815. године овамо је дошло девет родова. Опорничани су пореклом из осам области. Четири рода су досељена из Лепенице, два са Косова и по један род из Топлице, Груже, Ресаве, Старог Влаха, Бугарске и Старе Србије.

Сељани причају да је име селу дошло по неком Јовану „отпоритом”. Он је имао девет синова и често се сукобљавао са Турцима због њихових зулума. У тим сукобима он им се јако одупирао, т.ј. давао им много отпора, па су га стога прозвали Јован „отпорити”, а одатле је настало име Итпорница, и током времена Опорница.

БРЗАН: Село је на обема странама Брзанске Косе, крајње североисточног огранка крагујевачког Црног Врха. Та је коса састављена од неколико брда, међу којима су најглавнија: Тутњава, Калиготић, Просек, Цодићка Чука и Тишино Брдо.. Она се свршава Црвеним Брегом који је упро у моравску раван. Идући насипом из Баточине у село две су његове махале – Ђунис и Стари Брзан – на десној, а три – Шиљеговачка, Солила и Гордан–мала – на левој страни. Стари Брзан и Гордан основани су у време Прве сеобе, Ђунис и Шиљеговац за време Друге сеобе, а Солила око 1800. године. Брзан су основала четири рода: Љутићи, Андрејићи, Кошани и Маринковићи. Ови родови су кренули са Косова с патријархом Арсенијем III. Брзан је брже растао досељавањем него рађањем и разграњавањем. Досељавање је извршено из 29 области.

Стари људи причали су да је име селу дао најстарији род брзански, Љутићи, који је досељен из села Брзанаца од Косовске Митровице.

ПОПОВИЋ: Поповић је на десној страни реке Раче, а с обеју страна Шибинског и Смрданског потока. С леве стране Шибинског потока је крај Мађупа. Између њега и Смрданског потока је средина села коју сељани зову Селом. На десној страни Смрданског потока је Глишићки крај. Село има три махале – Величковићку, Јаникићку и Стевановићку, Глишићки крај четири – Стевановичку, Глишићку, Ђорђевићку и Лукићку, а Мађупа три – Мијаиловићку, Првуловићку и Косовце. Поповић је основан у доба Друге сеобе, а по старости прво место заузима Мађупа.

Сељани причају да је њихово село добило име по неком попу који је пореклом из једног од оснивачких родова.

Хвала вам за све што чините

Невидљива пошаст, болест коју изазива вирус означен као „Корона 19”, изменио је начин живота на читавој планети. Тежина ове болести и њено агресивно ширење прекинули су уобичајени животни ток – школе су престале да раде на уобичајени начин и прешле на такозвану „он лајн” наставу, старији су били принуђени дуго да остану у својим кућама и становима, многе продавнице су радиле ограничено време. Ради ограничења ширења болести уведене су и посебне мере, попут обавезног ношења заштитних маски, појачаног одржавања хигијене, посебно прања руку, прекид уобичајених поздрава при сусрету који су подразумевали руковање и загрљај, држања растојања у односу на особе у окружењу.

То је изискивало нову организацију укупног друштва, у којој је посебно место имала солидарност са свим угроженим групама становништва. Добровољци – волонтери су посећивали старе и изнемогле, социјално угрожене, односећи им основне животне потребе – храну, лекове и друго. Огромну улогу у томе имала је организација Црвеног крста са својим волонтерима и подмлатком.

Међутим, највећи терет за велики број оних које болест није мимоишла, поднели су здравствени радници – лекари, медицинске сестре и друго особље болница и здравствених центара. То су препознали и грађани, па су у време највеће здравствене кризе, свакодневно аплаузима у двадесет часова увече аплаузима награђивали њихов напор.

Имајући то у виду Црвени крст Крагујевца је расписао литерарни и ликовни конкурс за ученике основних и средњих школа на тему „Хвала вам за све што чините”.

На конкурс који је организован под покровитељством Града Крагујевца стигао је велики број радова. Комисија Црвеног крста је прегледала приспеле радове и три рада ученика основних школа – два ликовна и један литерарни – одабрала за награде. Ауторкама одабраних радова, Даница Радевић, ученици II/2 из Основне школе „Доситеј Обрадовић”, Јулијани Ћатић, ученици ученици седмог разреда Основне школе „Јулијана Ћатић” и Лари Бошковић, ученици V/3, добитници из Основне школе „Живадинка Дивац”, награде су уручене на свечаности уприличеној јуна месеца у просторијама управе града. Добитници прве три награде добили су таблете које им је даривала Скупштина града, а Црвени крст је наградио још две ауторке чији су радови ушли у најужи избор. Таблете су добили и аутори најбољих радова из средњих школа.

Уз награђене ученика основних школа објављујемо и литерарне радове који су ушли у ужи избор одабраних за награде.

*Лара Бошковић, V/3
ОШ „Живадинка Дивац“*

Јулијана Бајић, VII
ОШ „Јулијана Бајић”

ЗНАЧАЈ МЕДИЦИНСКИХ РАДНИКА

Сви људи на овом свету
рођени су да имају улогу неку
неки су мајстори, неки банкари
неки инжењери, а неки вајари.

У последње време постоји улога
која је постала најхрабрија -
то је улога медицинских радника

Када је било тешко и ванредно стање
слушајући своје срце
ишли су да раде

Помагали су свима, предани су били,
аплауз у 8 то су знали сви
једно хвала њима, јер то нам били живи

Даница Радевић, II/2
ОШ „Доситеј Обрадовић”

Победнички тим

Вирус звани Ковид,
стигао у град,
морам код куће
боравити сад.

Зелене нам маске
красе сада лице,
разговори данас
само преко жице.

Код баке и деке
не могу отићи,
морам их у широком
луку заобићи.

Чувајте се људи,
ово није шала,
невидљиви непријатељ
по граду нам хара.

Улице су пусте,
успаван је град,
само бели мантили
чувају нас сад.

Храбре сестре на улазу
ординација сад стоје,
много пацијената
сваког дана броје.

Болница је сада
храбрости место,
иако у њу
не волимо често.

Медицинске сестре
вредно раде сад,
брину за све нас
и за читав град.

Доктори не спавају,
мисија их чека,
ковид хара светом,
чудна болест нека.

Медицина данас
спасава нам град,
и време за аплауз
управо је сад.

*Милица Миловановић, VIII/1
ОШ „19. октобар”, Маршић*

Хвала, драги, добри људи

Ноћ као плашт пада лако,
Поглед кроз прозор ми блуди,
Замишљена гледам тако,
Страх ми стеже младе груди.

Пљесак дланова захвалних
Као пљусак летње кише,
Разагна ми мрачне мисли,
Не плашим се ничег више!

То је пљесак захвалности
Храбрим људима у белом
Што стадоше на линију
Својим знањем, душом смелом.

То су сви лекари храбри,
Медицинске сестре вредне,
Својствена је њима храброст,
Хуманост, пожртвованост.

У души се буди радост,
Животни сокови струје,
Хвала, драги, добри људи,
Надалеко нек се чује!

*Софија Бекић, VI/5
ОШ „Радоје Домановић”, Крагујевац*

Бити медицинска сестра није само посао

Сваки човек или дете које болује од неке опаке болести, чак и од обичне прехладе има у себи неку дозу страха, па и проблем са самопоуздањем. Често себи у таквим приликама постављамо питања: „Да ли ово може бити опасно?“, „Ако јесте, шта ће бити са мном?“ или „Да ли ја то могу да издржим?“

Да, можеш! Ето одговора на сва наша питања. Ипак, неће нам рећи било ко нешто тако. На први поглед делује лако рећи, али није. Тако снажну реченицу, пуну храбрости, вере и љубави може рећи само медицинска сестра. Бити медицинска сестра није само посао, већ нечији начин живота. Свако од нас се нечим бави, или ће се бавити, али бити медицинска сестра значи спасавати нечије животе.

Медицинске сестре нам враћају веру у љубав, веру у живот и граде наше самопоуздање. Временом ћемо заборавити њихово име, презиме или глас, али увек ћемо памтити разговоре са њима и то како су се бринуле о нама. Не може свако бити медицинска сестра. То може само особа која има стрпљење, веру, љубазност и самопоуздање. Сваки пут када разговарамо са њима трудиће се да нам изазову осмех на лицу и мотивисаће нас да наставимо даље. Често умемо да будемо незахвални. То је зато што смо превише размажени, па некад не умемо да кажемо „Хвала!“, а нисмо свесни да ризикују своје здравље и живот због нас.

У нашем малом лепом свету је такође битна улога бабице. Верујем да се питате – „Зашто?“. Зато што су бабице добре виле које прве узму бебу у наручје на порођају. Пре свега, једна бабица је јако одговорна и храбра особа. Одговорна је за један мали живот који је дошао на свет. Њихов посао је један од најлепших јер оне прве угледају, до-

дирну, па се онда брину о новорођенчету. Она сваку мајку води кроз читаво путовање и долазак њене бебе на свет, пружа велику снагу, подршку и самопоуздање. Свака бабица се, и после толико порођаја, радује свакој следећој беби. Нешто најлепше је узети бебу први пут у наручје и ставити на мајчине груди. То је непроцењив осећај. Не постоји бабица која не воли свој посао, то није могуће. Свака то ради са пуно љубави и пажње. Она ће свакој мајци прва честитати и пожелети јој да своје дете изведе на прави пут. У сваком тренутку ће јој пружити храброст и сигурност, смањујући јој страх и повећавајући самопоуздање.

Све што раде, раде заједно са нама и због нас. Зато увек треба рећи и бабицама и медицинским сестрама: „Хвала вам за све што чините!“.

*Милица Николић,
ОШ „Срећен Млагиновић“, Десимировац*

Црвени крст

Као ђак првак
Имала сам част
Да сазнам за Црвени крст
То је хуманости знак.

У Подмладак сам примљена
И весела сам ја
Са мојим другарима свака акција је
Раширених руку прихваћена.

Хвала Црвеном крсту
Што брине о нама.
Ми ћемо их бодрити
И заједно ћемо свима помагати.

*Теодора Рагеновић, I/1
ОШ „Милоје Симовић“, Драгобраћа*

Деда у бекству, Дејвид Вилијамс

Џек има дванаест година, маму која ради на одељењу за продају сира у локалном супер маркету и тату који је рачуновођа.

Има и деду који...

...у кућним папучама излази на улицу, за вечеру служи сардине са сутлијашем и насецкане шаргарепе у чоколадном млеку, и врло често не може да се сети Џековог имена.

Али још увек може да узлети до неба у спитфајеру и да спаси дан.

Деда је бивши РАФ-ов пилот, а Џек сања лет у спитфајеру. Деда који је почео помало и понекад да се губи у времену и простору има ту срећу да његов унук Џек успева да га прати у свим тим причама, јер за њега, дедино стање носи дозу магије у себи. Деда је почео да заборавља, а Џек је уместо њега почео да се сећа. Или баш због њега. Деду су покушали да сместе у старачки дом Сумрак куле – који води озлоглашена назорница Прасићка. А он се дао у бекство!

Деда, пилот РАФ-а, унук са жељом да освоји небо, мама са својим сиревима, тата на којег се неустрашивост није пренела, Раџ са специјалним попустима и гомила сумњивих типова, сви заједно у новом урнебесном хиту Дејвида Валијамса. Едиција: Чај у пет

Штреберка, заувек штреберка, Холи Смејл

Харијет Манерс зна да манекенство није најбољи начин да се постане популаран. Да Берлин има 960 мостова. Да писање бесконачних спискова нема много смисла. Да је Аустралија тридесет два пута већа од Велике Британије. Да људи који вас воле не очекују од вас да се промените. Да, уколико имате бившег дечка Аустралијанца, а ви се случајно затекнете у тој земљи, шанса да налетите на тог бившег дечка је мања него да се сретнете очи у очи са живим диносаурусом. Харијет зна да ће заувек остати штреберка и да је то ОК.

Наша гошћа година, Добрица Ерић

Збирка *Наша гошћа година* настала је седамдесетих година XX века, у време када је Добрица Ерић био члан редакције Полетарца, познатог часописа за децу.

Ове године навршило се 60 година од објављивања прве књиге Добрице Ерића. Славећи тај велики јубилеј, припремили смо с великом пажњом и љубављу ново издање ових текстова. Имајући у виду колико су ти стихови били драги аутору, с топлином и радошћу их предајемо читаоцима свих узраста.

Исидора Мун иде на кампованје, Харијет Манкастер

Исидора Мун је посебна јер је другачија. Њена мама је вила, њен тата је вампир, а она је и једно и друго. И зато, када оду на кампованје на обали мора, могле би се десити неке ствари које нису сасвим уобичајене... Од прављења пешчаног замка, до склапања пријатељства са сиреном – када год је Исидора у близини, дешава се нешто необично!

Приче Тонија Вулфа: Велики смарагд

Приче пуне авантура, мистерија и магије уводе те у чудесни свет Тонија Вулфа! У срцу шуме живе Тони и Пени, двоје нераздвојних пријатеља, који су једног дана доживели фантастичну авантуру... Да ли ће Тони успети да ослободи своју другарицу из шапа Атиле и његове банде? И ко је храбри и тајанствени лав који ће помоћи То

Василије Јанићијевић, IV/2
ОШ „Нашалија Нана Недељковић”

Маџија Зорић
Уметничка радионица „Жижак”

Маџија Николић, VIII/2
ОШ „Јован Појковић”

Нега Јекић, 8 година
Уметничка радионица „Жижак”

Нађа Милочевић, VII/2
ОШ „Мирко Јовановић”

Василије Јанићијевић, IV/2
ОШ „Нађалија Нана Недељковић”

Велики одмор

Загонетке

Народне зајонетке су традиционалне јоворно-мисаоне јоруке. Састоје се из метафоричној, или нејосредној, двосмисленој, нејасној и често збуњујућеј иишања, које има јошово ујврђени облик, на које јосијоји само један одјовор.

Покушајте да дајте одјовор на ове, које објављујемо.

Ако сите чули или јрочишали неку занимљиву зајонетку, јоделиште је са нама и вашим друјтарима.

Има очи - не види, има уши – не чује

(шии ипег)

Сивац море прескочи, ни копита не
скваси.

(Месеп)

Мојих родитеља је син (кћерка), а није
ми брат.

(ег)

Мала башчица ситним трњем ограђена

(ињо)

Још се мати не роди, син по кући
ходи.

(Ватра дм)

Ти га имаш и ја се њим служим.

(эм)

Питалице

Питалица је сажета форма, део народне књижевности, а чине је иишање и одјовор који је мудар, али и често духовит.

Оне су јоучној карактера, ја их јајљиво јрочишаште и обрашште јајњу на јоруку.

Зашто пијетао затвори очи кад кукуриче.

Јер зна јесму најамети.

Шта се налази између земље и неба.

Слово И.

Два су брата, један ми је стриц, што ми је други.

Ошац

Колико има човјека на свету.

Само четири, јер се каже четири човека, а даље се каже – пет људи, шест људи...

Народне пословице и изреке

То су сажетје живојине мудрости и искуства народа. У пословицама се често јасно траниче добри и лоши постојци, као и најада или казна за одговарајуће деловање.

Ко из дома иде с преваром, враћа се
кући са штетом.

Здравље се лако изгуби, али се тешко
добије.

Ко с ђаволом тикве сади, о главу му се
лупају.

Дрво се на дрво наслања, а човек на
човека.

Себи помоћ крати ко је другоме нијече
(одриче).

Тешко другу без друга и славују без
луга.

Разбрајалице

Разбрајалице су крајке песмице које деца говоре док се играју. Изговарају их као желе да се разброје у некој игри. Одликује их низ ритмичних и звучних речи необичној значења или без значења. На крају разбрајалица налазе се крајке, напашене речи које падају на онога ко треба да испадне из игре или да зајочне игру.

Бумбар, делипар, сео цар на кантар, жарипан, пеливан, мерили га по вас дан,
паде, па се скљуси и рече му – ту си!

Енци, менци, на каменци, тамо кују дванајст деци; ин, пин, чарапин, чараупе,
једи супе баш ти!

Једноголо, двоголо, троголо, чеврголо, пегало, шегало, шегдман, докма, дишман,
картуш, гарагуш, врчи реп, трчи зец!

Ари, бари, ежи, жежи, да се врло добро бежи!

Хопа цупа танца љуби баба старца, а девојка момчића за четири новчића.

Tesa Getter
„Godolfin i Latimer”, London

Животиње

Жирафе имају
дуго врат,
али не као
мој брат.

Слон има
велике уши
и само
кикирики њуши.

Воле купус,
воле шаргарепу,
али зечева нема
у целом свету.

Маце су слатке,
маце су лепе,
воле све
осим шаргарепе.

Теодора Стојановић, V/2
Емилија Јевшић, V/2
ОШ „Свети Сава”, Бањочина

Савана

У савани је никао
љубичасти цветић,
а поред њега рикао
један страشان лавић.

Лавић погледа у њега
јер за страшног лавића
била је то љубичаста пега.

Цветић погледа у њега сада
јер за миришљави цвет
била је то жута громада.

И тако једног дана
дође дивља крава.
Љубичасти цветић био јој је мета,
али младоме лаву то јако смета.

Лавић ју је уклонио,
зато што је страشان,
да цветић буде жив
о томе стално машта.

И тако су помагали
један другом увек.
И дружили су се заувек.

И једнога дана у савани
су никли љубичасти цветићи,
а близу њих рикали су страшни
лавићи.

Михајло Ђусић, VI/6
ОШ „Мирко Јовановић”, Крајујевац

Укршеница

МАНИФЕСТАЦИЈА ЗА 21. ОКТОБАР	ЖЕНСКО ИМЕ	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА ЛИЧНА КАРТА	РЕКА У ДАЛМАЦИЈИ	ОНИ КОЈИ НЕШТО ОВЕРАВАЈУ	ДЕО КОЊСКЕ ОПРЕМЕ ПТИЦА (part)	ИНФЕКТИВНИ ИЗАЗИВАЧ БОЛЕСТИ	
ФРАНЦУСКИ КЊИЖЕВНИК (ЖЕРМИНАЛ)						АМПЕР ВРСТА МРАВА	
ЛАНТАН ВРСТА ЈЕЛА		ВРСТА ПТИЦЕ 7. И 18. СЛОВО АЗБУКЕ					
↳			ПРЕМЕРАВАТИ МЕСТО КОД БЕОГРАДА				
↳					МУЗИЧКА НОТА		
ЈЕСЕЊИ МЕСЕЦ ДВА СЛОВА		РУСКО ЖЕНСКО ИМЕ ДЕО ОДЕЋЕ					
30. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ	ОСТРВО НА ЈАДРАНУ УЛ.						
ГРАД У БАЧКОЈ			КОЗАЧКИ ПОГЛАВИЦА				
НЕПОГОДА АЛУМИНИЈУМ				МАЛОКРВНОСТ			
↳	РЕКА У Ц. ГОРИ ГРАД У ШВАЈЦАР.						
ПОПУЛАРАН СВЕЗА							
↳		МУС. МУШКО ИМЕ МЕРА ЗА ПАПИР				РАДИЈУМ ГРАД У ПЕРУУ	ОТПАДАК ОД ДРВЕТА РОМАН ЕМИЛА ЗОЛЕ
ПРЕДЛОГ ОПЧИЊЕНИ			НОСАЧ СТРАНО МУШКО ИМЕ				
↳						ВРСТА ВРБЕ СЛОВО ЛАТИНИЦЕ	
ЛЕТОПИС				ДРЖАВА НА БЛИСКОМ ИСТОКУ			
СПОРТСКА ТОРБА			ВЕЛИКА ГОМИЛА, РПА				

Дечје искре су пре више од пола века закуцале на врата ваше школе. Током минутих година остало је много сјајних трагова ваших некадашњих ученика на њиховим страницама. Неки од њих данас у вашим школама подучавају нове генерације лепоти и љубави, знању и солидарности, поштењу и искрености.

Током тих деценија доживеле су Дечје искре велике успехе, биле радо виђен гост у стотинама школа некадашње велике државе Југославије. Али биле и на великим искушењима. Распад те државе и рат на њеним просторима, па санкције и изолација, бомбардовање наше данашње државе Србије – изазивале су прекиде у излагању вашег и нашег часописа. Али попут митске птице феникс, која из сопственог pepела поново настаје, и Дечје искре су обнављале свој живот и своје постојање. Она искра која нас је враћала у живот сте ви, драги наши сарадници – ученици, учитељи, наставници и професори. Многи данашњи учитељи, наставници и професори своје прве саставе и слике објавили су управо у овом часопису.

Зато пружите шансу и данашњим генерацијама својих ученика да оставе траг на нашим страницама, траг који ће остати као трајно сведочанство о непоновљивим данима детињства, о сновима и надама пред вратима будућности, о радостима слободног духа и дубоке искрености.

У ово зло време велике пандемије, када је много тога у нашим животима промењено, имамо прилику да и даље будемо на вези. Опет сте у школама, бар повремено, па можете своје радове прикупити тамо, у својим литерарни секцијама, преко својих учитеља и наставника. А можете слати и електронски самостално. Са обавезним погписом у коме ћете навести име и презиме, разред и одељење и школу.

Очекујемо ваше прилоге, можда инспирисане и овим изазовом. Али и на све остале теме. Јер живот није стао: друфарство, љубав, природа, машта, годишња доба, празници – и даље су ту, око нас и у нама.

Пишите нам, цртајте и шаљите, делите са нама своја размишљања, дилеме, идеје...

Ми смо ту за вас у свако доба.

Идемо даље!

Адресе за слање радова налазе се у импресуму, испод ових редова.

ЧАСОПИС ЗА ДЕЧЈЕ УМЕТНИЧКО СТВАРАЛАШТВО

ДЕЧЈЕ ИСКРЕ

ISSN 0352-6879

Издавач Установа културе „Кораци“

За издавача Златко Милојевић

Уреднички колеџијум

Миодраг Стојиловић, главни и одговорни уредник,
Милош Јовановић, заменик главног уредника,
Никола Говедарица, ликовни уредник, Слободан
Пилиповић, кординатор сарадње са школама,
пласман и маркетинг, Сања Живковић, лектор-
коректор, Александар Ђоковић, графичко-ликовна
опрема

Редакција

Сања Живковић, Слађана Толић, Никола
Ненковић, Тања Панић, Сања Палибрк, Даница
Станковић

Савети

Миљан Бјелетић, председник, др Недељко
Манојловић, Горан Јоксимовић, Снежана Рајевац,
Љиљана Ђуковић, Анђелка Армуш, Биљана
Милосављевић, Невена Степановић, Миодраг
Стојиловић

Часопис је месечник и излази девет пута
годишње. У време школског распуста не излази.
Радове слати поштом или достављати лично
на адресу: Дечје искре, Установа културе
„Кораци“, Саве Ковачевића 5, 34000 Крагујевац,
а литерарни прилози се могу слати и електронски
на адресу decjeiskre@gmail.com. Рукописи се не
враћају.

Цена по примерку 100 динара.

Припрема за штампу „Кораци“

Текући рачун

840-0000001228664-39

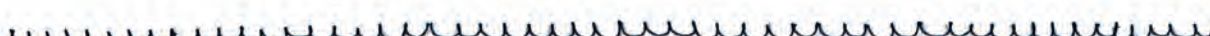
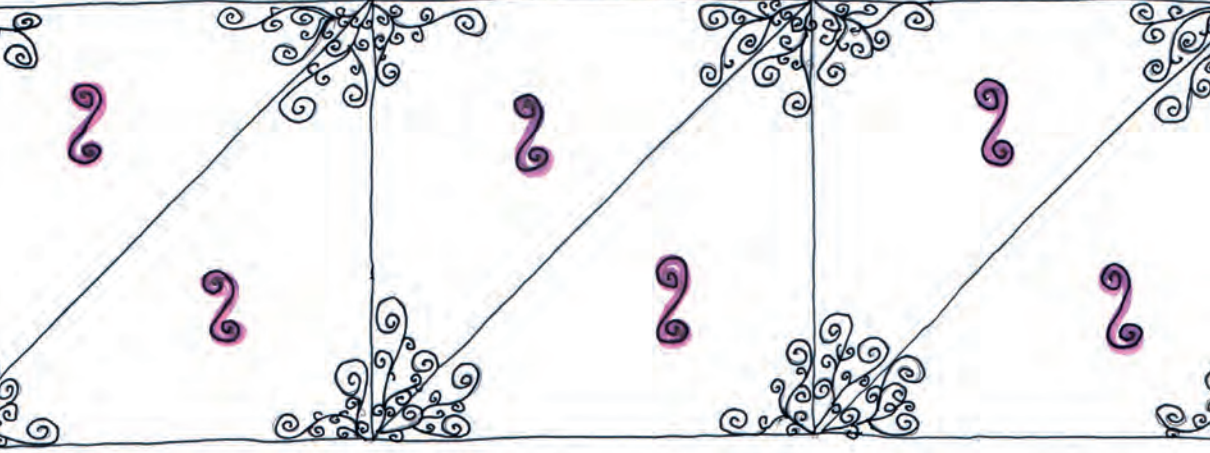
Штампа Донат Граф, Београд

Сара Стефановић, VII/1, ОШ „Јован Појовић”

Маша Станковић, IV/1 ОШ „Свети Сава”

Установа културе
КОРАЦИ
decjeiskre@gmail.com

Град
Крагујевац

